

Trafikverket

Remissvar angående förslag till nationell plan för transportinfrastruktur 2026-2037, TRV 2025/37255

Lekebergs kommun lämnar yttrande på förslag till nationell plan med förståelse för att åtgärder i nationell plan är placerade utanför kommunens gränser. Detta gör inte åtgärderna oviktiga för kommunens framtida utveckling, kompetensförsörjning, näringsliv och medborgarnas möjlighet att nå en större arbetsmarknadsregion.

Nedan följer punkter som anses viktiga för Lekeberg utan inbördesordning.

- **Utveckling av E18 stråket mellan Örebro och Karlstad**, med anpassningsåtgärder mot översvämningar, trafiksäkerhet och framkomlighet.
- **Utveckling av E18/E20 genom Örebro**, är viktiga för trafiksäkerhet, tillgänglighet och regional tillväxt.
- **Öka ramarna för länsplanerna**, för att tillgodose behov av trafiksäkerhetshöjande åtgärder samt hållbara transporter som gång- och cykel.
- **Uppklassning till bärighetsklass 4**, viktigt att inte utelämna kommunala vägar när statliga vägars bärighetsklass höjs.
- **Vidmakthållande i kombination med kapacitetshöjande åtgärder och utveckling** behöver ske parallellt för att underhållsåtgärderna inte ska tappa sin effekt.
- **Totalförsvaret**, positivt med beaktande av totalförsvaret i prioriteringar av åtgärder och underhåll.
- **Omprövning av objekt**, i nationell plan.

Kommentarer

Utveckling av E18 stråket mellan Örebro och Karlstad

Det finns behov av flera olika typer av åtgärder längs med E18 stråket mellan Karlstad och Örebro. Längs sträckan finns behov av klimatanpassningar för översvämningar vid exempelvis sjön Leken, men förmodligen finns fler platser med liknande problematik. Stigningsfält bör även prioriteras på platser där dessa saknas för att höja framkomligheten för godstransporter, kollektivtrafik och personbilstrafik. Vissa sträckor bör även vara aktuella för motorvägsutbyggnad, exempelvis mellan Lekhyttan och Karlskoga för att öka framkomligheten.

Utveckling av E18/E20 genom Örebro

Vid E18:s anslutning till E20 i Örebro behövs åtgärder för att öka framkomligheten. Framkomligheten behöver främst stärkas för fordon som ska passera Örebro samt för den regionala kollektivtrafiken. Vid rusningstider kan de som reser inom regionen med bil välja alternativa vägar, medan den passerande trafiken och kollektivtrafiken inte har samma möjlighet. Detta skapar en negativ utveckling där fler lokala trafikanter väljer att pendla med bil i stället för kollektivtrafik, vilket skulle försämra framkomligheten på sträckan ytterligare.

Öka ramarna för länsplanerna

Ramarna för länsplanerna behöver ökas ytterligare för att möta behovet av trafiksäkerhetshöjande åtgärder som satsningar på hållbara transporter i form av cykelvägar och säkra passager, kollektivtrafikanläggningar samt trimningsåtgärder för kapacitet, robusthet och hållbarhet.

I planförslaget har medfinansieringspotter som tidigare funnits till trafiksäkerhetshöjande åtgärder och utveckling av gång- och cykelvägar tagits bort och tillfallit länsplanerna. Detta är positivt, men ökningen av planramarna för länsplanerna är inte i paritet med kostnaderna exempelvis bygga mötesseparerade vägar och längre sträckor med gång- och cykelväg. Om önskan är ökad trafiksäkerhet behöver mer medel tilldelas länsplanerna.

I planförslaget är det inte möjligt att finansiera utredningar via länsplanerna på det statliga regionala vägnätet. Trafikverket har svårt att avsätta resurser för genomförande av utredningar och när länsplanerna inte kan finansiera utredningarna finns risk att färre utredningar genomförs. Utan utredningar kan inte länsplanerna prioritera åtgärder för genomförande och det minskar möjligheten att utveckla den regionala infrastrukturen. Detta kan innebära minskad framdrift av objekt i länsplanerna och att utvecklingen av regional infrastruktur försvåras. För att undvika detta behöver Trafikverket få resurser till att genomföra utredningar. Trafikverket behöver även se till utredningsbehov och vara transparenta i prioriteringsarbetet avseende vilka utredningar som genomförs eller inte.

Uppklassning till bärighetsklass fyra

Inom potten för vidmakthållande av vägar har medlen för bärighet och tjälsäkring ökat med nästan 50 procent från föregående planperiod. Ökning av medel innebär att arbetet med uppklassning av vägar från bärighetsklass ett (BK1) till bärighetsklass fyra (BK4) påskyndas. Enligt planförslaget innebär ökningen att de flesta statliga vägar som idag klassas som BK1 klassas om till BK4 inom planperioden. Prioritering av medel för att klassa upp vägar är positiv, då det ökar robusthet, stärker totalförsvaret och möjliggör längre fordonståg. Detta är positivt för näringslivets transporter och kan bidra till att uppnå hållbarhetsmål.

Det är samtidigt viktigt att skapa sammanhållna stråk, där uppklassning av kommunala vägar till BK4 är en utmaning på grund av omfattande kostnader. Det gör att länkar mellan det statliga nätet och verksamheter kan komma att saknas, i och med att det kommunala vägnätet ofta inte är klassat för BK4. Detta problem kan komma att öka när lastbilarna blir längre och tyngre, vilket kan minska attraktiviteten att bedriva transportintensiv verksamhet. Längre fordonståg har fördelar, eftersom det krävs färre transporter för samma mängd gods vilket minskar antalet fordon på vägarna. Detta beräknas kunna minska utsläppen från den tunga trafiken, samt minska transportkostnaderna.

Vidmakthållande av infrastruktur

Den tydliga prioriteringen av vidmakthållande av infrastruktur som presenterats är positiv. Det är även positivt att planen presenterar att allt eftersatt underhåll på väg ska åtgärdas inom planperioden, vilket är gynnsamt för både det större och mindre vägnätet. De begränsade medel som funnits till vidmakthållande tidigare planperioder har gjort att mindre vägarna oftast inte prioriterats mer än till ett begränsat underhåll. Det gör att ökade medel för underhåll är viktigt för att få ett robust och tillförlitligt vägnät även på landsbygden. Trots att det är positivt med medel för vidmakthållande i planförslaget är det viktigt att poängtera att vidmakthållande, kapacitetsökning och utveckling av transportinfrastrukturen behöver ske parallellt. Det är i synergi med varandra som underhåll av vägar får störst nytta och effekt på infrastrukturen. Detta gäller större infrastruktur som E18, men även på mindre länsvägar inom tätorter.

I planerandet av underhållsarbeten på statlig väg är det viktigt att Trafikverket för en tidig och tydlig dialog kring var och när underhållsarbeten kommer genomföras. Detta för att möjliggöra samförläggning av arbeten för att skapa samhällsekonomisk effektivitet, men även undvika att arbeten på det kommunala- och statliga vägnätet sker samtidigt.

Totalförsvaret

Det är positivt att planförslaget har beaktat totalförsvarets behov och att det har använts som ett kriterium i prioriteringen av åtgärder som investering, trimningsåtgärder samt drift och underhåll.

Omprövning av objekt

Det finns problematik med att objekt som får justerade kostnads- och innehållsförändringar är kvar i nationell plan trots att de upptar en större andel medel än beräknat och skjuts över tid, vilket hindrar nya objekt att komma in i nationell plan. Det är därmed bra att Trafikverket möjliggör omprövning i planeringsprocessen eller tar bort objekt från nationell plan. Det är önskvärt med en tidig och tydlig dialog med parter som berörs av objekt som tas bort i nationell plan. Detta kräver en tydlig dialog kring objekt som avses att genomföras eller avbrytas samt att det skapas rutiner för när objekt ska behållas eller tas bort från nationell plan. Det finns annars risk att kommuner och regioner investerar betydande medel i utredningar och infrastrukturobjekt lokalt för att förbereda och förbättra för objekt som planeras att genomföras i nationell plan. Om objektet sedan tas bort hade de investerade medlen från Regioner och kommuner kunnat gått till andra åtgärder på regional eller kommunal väg.

Med den bakgrunden har Lekebergs kommun ovan att erinra mot förslaget på nationell plan för transportinfrastruktur

Lekebergs kommun

Åse Friberg
Kommunchef

Joel Lindstrand Widström
Samhällsplanerare